

Generieke inperkingsmaatregelen en andere beschermingsmaatregelen **Animalaria van niveau A2**

Referentiedocument dat door de Dienst Bioveiligheid en Biotechnologie gebruikt wordt als bijlage aan de adviezen die afgeleverd worden aan de bevoegde overheden of aan de kennisgevers in het kader van de regionale besluiten inzake ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen en/of pathogenen.

Inrichting en technische karakteristieken van het animalarium

1. Het animalarium is fysisch gescheiden van andere werkzones in het gebouw of is in een afzonderlijk gebouw gelegen.
2. De toegang tot het animalarium gebeurt via een sas.
3. De toegangsdeur tot het sas is vergrendelbaar.
4. De deuren van het sas zijn zelfsluitend. Er is een speciaal systeem aanwezig dat belet dat beide deuren terzelfdertijd geopend kunnen worden (bv een "interlock" systeem). Dit systeem is zodanig opgevat dat het de hulpdiensten niet hindert bij een ongeval.
5. Het animalarium is dusdanig ontworpen dat accidentele ontsnapping van dieren vermeden wordt.
6. Het lokaal is voorzien van een kijkvenster of equivalent systeem om toe te laten van buitenaf te zien wie er zich in het lokaal bevindt.
7. Er is een wasbak met niet-manuele bediening in de inperkingszone aanwezig voor het wassen en ontsmetten van de handen.
8. Er zijn kapstokken of een kleedkamer voorzien voor beschermende kleding. Stadskledij en beschermende kleding moeten van elkaar gescheiden blijven.
9. In het animalarium is er een apart lokaal voorzien voor opslaan van propere kooien, voeder en bedding.
10. De vloer, werkoppervlakken en kooien zijn waterondoorringbaar, gemakkelijk schoon te maken en bestand tegen de gebruikte ontsmettingsmiddelen.
11. Het animalarium beschikt over een wasinstallatie voor kooien.

Veiligheidsuitrusting

12. Indien het lokaal uitgerust is met een microbiologische veiligheidskast (MVK) van klasse I of II staat deze voldoende verwijderd van deuren, vensters, roosters voor luchttoevoer en/of -afvoer en plaatsen met frequente doorgang. Zij wordt gecontroleerd en gecertificeerd bij plaatsing, bij elke verplaatsing en minstens éénmaal per jaar. De MVK voldoet aan de norm EN 12469.
13. De dieren worden gehuisvest in kooien of in geschikte equivalente ingeperkte installaties.
14. Indien de inactivering van afval of biologische residu's gebeurt door stoomsterilisatie is er een autoclaaf beschikbaar in het gebouw.
15. Er is een ontsmettingsstelsel aanwezig voor uitrusting die naar buiten moet (fumigatiesysteem of ontsmettingsbad).

Werkpraktijken en afvalbeheer

16. De toegang tot het animalarium is voorbehouden aan personen die toegelaten zijn door de verantwoordelijke en ingelicht werden over de potentiële risico's.
17. Op de deur die toegang verleent tot het animalarium staat volgende vermelding:
 - o het biorisicoteken,
 - o het inperkingsniveau,
 - o de coördinaten van de verantwoordelijke voor de zone,

- de aard van het biologisch risico,
 - de lijst van toegelaten personen,
 - de criteria voor toegang tot de installatie.
18. Het animalarium beschikt over een eigen specifieke uitrusting.
 19. Er is beschermende kleding vereist. Deze is specifiek voor de inperkingszone en mag niet buiten de zone gedragen worden.
 20. Er worden handschoenen ter beschikking gesteld van het personeel en deze worden gebruikt wanneer dit nodig blijkt.
 21. Eventuele ramen blijven gesloten tijdens de proefneming.
 22. De vorming van spatten en aerosols moet zoveel mogelijk geminimaliseerd worden en hun verspreiding moet beperkt worden door gebruik te maken van geschikte uitrustingen en werkpraktijken.
 23. Mechanische pipettering is vereist. Pipetteren via de mond is verboden.
 24. Drinken, eten, roken, het opslaan van etenswaren voor menselijke consumptie, het manipuleren van contactlenzen en het gebruik van cosmetica is verboden in het lokaal.
 25. Er wordt een register bijgehouden waarop alle activiteiten vermeld worden (binnenbrengen en buitenbrengen van proefdieren, inoculatie van proefdieren met genetisch gemodificeerde en/of pathogene (micro-)organismen, enz...).
 26. De controlemaatregelen en bioveiligheidsuitrustingen worden regelmatig en op een adequate manier nagezien.
 27. De proefnemers wassen hun handen vooraleer zij de inperkingszone verlaten om een andere activiteit aan te vatten en telkens wanneer dit nodig blijkt.
 28. De werkoppervlakken worden ontsmet met een geschikt ontsmettingsmiddel bij het beëindigen van het werkzaamheden en telkens er biologisch materiaal gemorst wordt.
 29. Er is een nota met gebruiksaanwijzing van ontsmettingsmiddelen waarbij aangegeven wordt welk type ontsmettingsmiddel moet gebruikt worden in functie van het beoogde doel, in welke concentratie en de duur van het contact.
 30. De sifons bevatten een ontsmettingsmiddel
 31. Het personeel krijgt een opleiding inzake bioveiligheidsaspecten en wordt regelmatig opgevolgd en bijgeschoold.
 32. Er worden schriftelijke instructies of een bioveiligheidshandleiding opgesteld en goedgekeurd. Het personeel wordt ingelicht over de specifieke risico's waaraan het wordt blootgesteld en wordt verplicht de bioveiligheidsvoorschriften door te nemen. De procedure die moet gevolgd worden bij een ongeval wordt duidelijk zichtbaar opgehangen in het lokaal.
 33. Het biorisicoteken staat op incubatoren, ijskasten, diepvriezers en stikstofvaten waarin biologisch materiaal wordt opgeslagen van risicoklasse 2 of hoger.
 34. Er wordt een doeltreffend controleprogramma toegepast voor potentiële vectoren zoals insecten en knaagdieren.
 35. De proefdieren die deel uitmaken van een experiment moeten in een apart lokaal gehuisvest worden.
 36. Beheer van biologisch besmet afval en/of biologische residu's moet aan volgende voorwaarden voldoen:
 - Biologisch besmet afval en/of biologische residu's (kadavers, uitwerpselen, besmette bedding, enz...) en besmet wegwerpmateriaal moeten geïnactiveerd worden volgens een geschikte en gevalideerde methode vooraleer te verwijderen, bv door autoclaving of verbranding. De verbranding wordt uitgevoerd door een erkend bedrijf. De zakken of containers waarin het biologisch besmet afval wordt verzameld zijn resistent, lekvrij, gemerkt met het biorisicoteken en gesloten bij het verlaten van de inperkingszone.
 - Besmet materiaal (glaswerk, kooien enz...) moet geïnactiveerd worden volgens een geschikte en gevalideerde methode vooraleer het te reinigen, opnieuw te gebruiken of te vernietigen.

Dit document is opgesteld door de Dienst Bioveiligheid en Biotechnologie in het kader van zijn functie als technisch expert bepaald door het Samenwerkingsakkoord van 25 april 1997. Het is opgesteld op basis van de bepalingen van de regionale besluiten betreffende het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen en/of pathogenen. Het beschrijft in omgangstaal de minimale inperkingsvereisten waaraan inrichtingen moeten voldoen die onder de toepassing van deze besluiten vallen. Deze vereisten moeten gevolgd worden onverminderd supplementaire inperkingsmaatregelen die geval per geval zouden kunnen opgelegd worden in het kader van toelatingen die afgeleverd worden door de bevoegde overheden in toepassing van bovenvermelde besluiten.